

Mira Malczyńska-Biały, Maciej Milczanowski, Krzysztof Żarna¹

Sprawozdanie z II Międzynarodowego Kongresu Praw Człowieka, Rzeszów, 16–17 października 2019 r.

W dniach 16–17 października 2019 r. w murach Uniwersytetu Rzeszowskiego odbył się II Międzynarodowy Kongres Praw Człowieka „Prawa człowieka i ich ochrona”. Jest to kontynuacja przedsięwzięcia, które swój początek miało w dniach 22–23 maja 2018 r. Kongres został zorganizowany przez Zakład Polityki Bezpieczeństwa Instytutu Nauk o Polityce. Miał on charakter interdyscyplinarny, a jego problematyka obejmowała zagadnienia związane z szeroko pojętą ochroną praw człowieka, kwestiami bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego, komunikacją międzynarodową i międzykulturową oraz stosunkami między narodowymi.

W kongresie wzięło udział stu badaczy z wielu ośrodków z Polski i z zagranicy. Polskie ośrodki naukowe reprezentowane były przez: Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Uniwersytet Rzeszowski, Uni-

¹ Dr Mira Malczyńska-Biały, Instytut Nauk o Polityce Uniwersytetu Rzeszowskiego, al. Kopisto 2a, 35-959 Rzeszów, e-mail: mira19@interia.pl, ORCID: 0000-0003-3083-800X; Dr Maciej Milczanowski, Instytut Nauk o Polityce Uniwersytetu Rzeszowskiego, al. Kopisto 2a, 35-959 Rzeszów, e-mail: macm@poczta.onet.pl; ORCID: Orcid: 0000-0002-2322-2074; Dr hab. Krzysztof Żarna, prof. UR, Instytut Nauk o Polityce Uniwersytetu Rzeszowskiego, al. Kopisto 2a, 35-959 Rzeszów, e-mail: zrnk75@wp.pl; ORCID: 0000-0002-6965-8682.

wersytet Śląski w Katowicach, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Wrocławski, Akademię Ignatianum w Krakowie, Akademię Leona Koźmińskiego w Warszawie, Akademię Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny w Warszawie, Akademię Pomorską w Słupsku, Akademię Sztuki Wojennej w Warszawie, Krakowską Akademię im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie, Małopolską Uczelnię Państwową im. rtm. Witolda Pileckiego w Oświęcimiu, Państwową Wyższą Szkołę Zawodową im. Jana Amosa Komeńskiego w Lesznie, Państwową Wyższą Szkołę Zawodową im. Szymona Szymonowica w Zamościu, Collegium Civitas w Warszawie, Instytut Pamięci Narodowej w Warszawie, Instytut Zachodni w Poznaniu, Wyższą Szkołę Bankową w Poznaniu, Wyższą Szkołę Prawa i Administracji w Rzeszowie. Ośrodki naukowe z zagranicy były reprezentowane przez Chmielnicki Uniwersytet Zarządzania i Prawa (Ukraina), Dubliński Uniwersytet Techniczny (Irlandia), Instytut Państwa i Prawa Narodowej Akademii Nauk Ukrainy (Ukraina), Kijowski Uniwersytet Handlu i Ekonomii (Ukraina), Narodową Akademię Nauk Pedagogicznych Ukrainy (Ukraina), Narodową Akademię Nauk Prawnych Ukrainy (Ukraina), Narodowy Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie (Ukraina), Narodowy Uniwersytet im. Tarasa Szewczenki w Kijowie (Ukraina), Politechnikę Lwowską (Ukraina), Ukraiński Uniwersytet Katolicki we Lwowie (Ukraina), Uniwersytet Federalny Bahia w Salwadorze (Brazylia), Uniwersytet Fryderyka II w Neapolu (Włochy), Uniwersytet INALCO w Paryżu (Francja), Uniwersytet Jaén (Hiszpania), Uniwersytet Konstantyna Filozofa w Nitrze (Słowacja), Uniwersytet Link Campus w Rzymie (Włochy), Uniwersytet w Granadzie (Hiszpania), Uniwersytet w Preszowie (Słowacja), Wyższą Szkołę Paneuropejską w Bratysławie (Słowacja). Kongresowi towarzyszyły dwa panele studenckie.

Konferencję otworzyli prorektorzy Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. Paweł Grata i prof. Grzegorz Ślusarz oraz dyrektor Instytutu Nauk o Polityce prof. Agnieszka Pawłowska. Następnie rozpoczęły się obrady sesji plenarnej prowadzonej przez prof. Magdalenę Musiał-Karg z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Prof. Wiesław Waclawczyk z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu wygłosił referat *Freedom of Speech in the Time of Post-Truth. Europe and migration phenomenon. Structural divergences, sectoral convergences* to temat wystąpienia prof. Daniela La Foresty, prof. Luca Luise i dr. Paolo Pane z Uniwersytetu Fryderyka II w Neapolu. Prezes Włoskiej Federacji Praw Człowieka prof. Antonio Stango z Uniwersytetu Link Campus w Rzymie wygłosił referat *The current challenges to the interaction between civil society*

and international institutions for the protection of human rights. Types of censorship in new media. Case study of popular social media platforms to temat wystąpienia dr. Jarosława Kinala z Uniwersytetu Rzeszowskiego. Działalność Komitetu Helsińskiego w Polsce scharakteryzował w swoim referacie *The activities of the Helsinki Committee in Communist Poland – New Research Perspectives* prof. Patryk Pleskot z Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie.

Drugi panel otworzył referat prof. Henryka Chałupczaka, który poruszył problem naruszeń praw człowieka jako współczesnego zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa w ujęciu politologicznym. Egzystencjalnym aspektem praw człowieka poświęcone było wystąpienie prof. Ryszarda Kozłowskiego. Prof. Krzysztof Koźbial poruszył problem miejsca praw człowieka w polityce zagranicznej Konfederacji Szwajcarskiej. Prof. Ricardo Mauricio Freire Soares z Federalnego Uniwersytetu Bahia w Salwadorze wygłosił referat: *The human dignity as an axiological Framework of the brazilian constitutional system*. Dr Marcin Łukaszewski (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu) przybliżył rolę i funkcjonowanie Kolegium Gwarancyjnego w systemie konstytucyjnym Republiki San Marino.

Kolejny panel otworzył prof. Mirosław Lakomy (Akademia Ignatianum w Krakowie) swoim referatem: *Media bias a prawo do informacji na przykładzie telewizji RT. Kontekst wyborów prezydenckich w USA w 2016 roku*. Ochronie awatara w światach wirtualnych jako przejawowi wolności słowa poświęcone było wystąpienie mgr. Radosława Pałosza (Uniwersytet Jagielloński). Prof. Lilia Yarmol z Politechniki Lwowskiej wygłosiła referat: *Freedom of Expression: Problems of Legal Implementation in Ukraine*. Problematyka praw i wolności politycznych osób niepełnosprawnych była tematem wystąpienia prof. Magdaleny Musiał-Karg i prof. Oscara G. Luengo (Uniwersytet w Granadzie).

W czwartym panelu dr Łukasz Rąb z Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie wygłosił referat: *Bezwartkowy dochód podstawowy – utopia czy urzeczywistnienie Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka*. Kwestiom dyskryminacji praw pracowniczych poświęcone było wystąpienie dr Anny Deryng-Dziuk (Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie). *Prawo do wynagrodzenia za pracę a egzekucja z wynagrodzenia za pracę* było tematem wystąpienia dr. Janusza Nowaka. Mgr Jacqueline Kacprzak z Collegium Civitas w Warszawie przybliżyła problem praw człowieka w raportowaniu niefinansowym wybranych polskich spółek giełdowych.

Panel piąty otworzyło wystąpienie prof. Elżbiety Lesiewicz i dr Nataszy Lubik-Reczek (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu)

dotyczące praw i roli kobiet w społeczności lokalnej. Dr Magdalena Pokrzywa z Uniwersytetu Rzeszowskiego przedstawiła organizacje pozarządowe w Polsce działające na rzecz kobiet. Reprezentujący Uniwersytet Rzeszowski dr Hubert Kotarski wygłosił referat *Jakość życia w mieście w aspekcie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców na podstawie badań „Rzeszowska Diagnoza Społeczna”*. Mgr Klaudia Juga z Uniwersytetu Warszawskiego przedstawiła unijne instrumenty prawne w obszarze ochrony praw osób LGBT. Z kolei prof. Nadiia Chudyk-Bilousova (Chmielnicki Uniwersytet Zarządzania i Prawa) wygłosiła referat *The legal guaranties of the right to social welfare in Ukraine*.

W kolejnym panelu dr Monika Skowrońska (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie) wygłosiła referat *Tajemnica prawnicza jako aspekt prawa do prywatności i prawa do sądu stanowiących prawa podstawowe Unii Europejskiej*. Dr Anna Podolska z Uniwersytetu Gdańskiego dokonała analizy prawa do prywatności. Kolejne wystąpienie dr Katarzyny Piskrzyńskiej (Małopolska Uczelnia Państwowa im. rtm. W. Pileckiego w Oświęcimiu) dotyczyło polityki bezpieczeństwa informacji. Mgr Sebastian Czechowicz (Uniwersytet Łódzki) przybliżył kwestie obowiązkowych szczepień ochronnych osób małoletnich. Prof. Roman Marusenko (Narodowy Uniwersytet im. Tarasa Szewczenki w Kijowie) wygłosił referat *The right to the protection of personal data in the digital era: new challenges*.

W ramach panelu siódmego wygłoszono pięć referatów. Dr Justyna Kurek (Akademia Sztuki Wojennej w Warszawie) przeanalizowała ochronę prywatności w przypadku czynności operacyjno-rozpoznawczych z wykorzystaniem oprogramowania typu spyware. Dr Kamil Szpyt (Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego) poruszył problematykę praw człowieka wobec wyzwań nowych technologii. Mgr Michał Nowosad (Uniwersytet Rzeszowski) wygłosił referat *Freedom of Information Act (USA) jako unikalne narzędzie pozyskiwania informacji niezbędnych dla rozwoju badań na prawami człowieka oraz ich ochrony*. Dr Filip Radoniewicz z Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie poruszył temat inwigilacji sieci teleinformatycznych. Prof. Stanislav Benčić (Uniwersytet Paneuropejski w Bratysławie) zaprezentował referat *Censorship and Human Rights*.

Panel ósmy otworzyło wystąpienie dr. Tomasza Lachowskiego z Uniwersytetu Łódzkiego pt. *Prawo międzynarodowe praw człowieka narzędziem sprawiedliwości dziejowej? Kilka refleksji na kanwie orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Drelingas przeciwko Litwie z 12 marca 2019 r. Działalność Międzynarodowego Trybunału Karnego dla byłej Jugosławii w kontekście sprawy Radovana*

Karadzica przedstawił w swoim wystąpieniu prof. Krzysztof Żarna (Uniwersytet Rzeszowski). Dr Mirosław Natanek z Uniwersytetu Jagiellońskiego scharakteryzował rolę misji OBWE w Kosowie w procesie budowania systemu równego dostępu obywateli do dwujęzycznej administracji.

W ramach panelu dziewiątego mgr Maria Ujwary (Akademia Ignatianum w Krakowie) scharakteryzowała kwestię prawa do bezpiecznej żywności – Codex Alimentarius oraz polski wkład w jego powstanie. Dr Mira Malczyńska-Biały z Uniwersytetu Rzeszowskiego przedstawiła referat *Bezpieczeństwo produktów żywnościowych a polityka konsumencka w Unii Europejskiej*. Mgr Małgorzata Topolska (Zespół Przychodni Specjalistycznych Sp. z o.o. w Tarnowie) w swoim wystąpieniu przeanalizowała prawa i obowiązki pacjenta. Na zakończenie swój referat wygłosiła prof. Svitlana Marchenko (Narodowy Uniwersytet im. Tarasa Szewczenki w Kijowie) *Problems of implementation of the right to a adequate food in Ukraine*.

Problematyce praw dziecka poświęcony był panel dziesiąty. Mgr Anna Jońca (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) scharakteryzowała Komitet Praw Dziecka ONZ i starała się przedstawić jego rolę w systemie ochrony praw człowieka. Mgr Marta Górczyńska (Uniwersytet Warszawski) poruszyła problem detencji dzieci w postępowaniach o udzielenie ochrony międzynarodowej. *Edukacja techniczna młodzieży w dobie zagrożeń cyberprzestępczością* była tematem wystąpienia doc. Gabrieli Bánesza, mgr Eweliny Piekarz (Uniwersytet Konstantyna Filozofa w Nitrze) i dr. inż. Zbigniewa Małodobrego (Małopolska Uczelnia Państwowa im. rtm. W. Pileckiego w Oświęcimiu). Dr Bożena Roszak z Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. J.A. Komeńskiego w Lesznie wygłosiła referat *Prawo dzieci do godziwych warunków socjalnych*.

Panel jedenasty dotyczył kwestii etnicznych. Dr Łukasz Lewkowicz (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) w swoim wystąpieniu przeanalizował politykę etniczną Republiki Słowackiej na początku XXI w. Były konsul Rzeczypospolitej Polskiej w Rzymie, dr Witold Rewera (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), na przykładzie rozwiązań instytucjonalnych w Republice Włoskiej przedstawił prawa podstawowe człowieka dla zachowania tożsamości językowej. Prof. Tomasz Browarek z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w omówił klauzule o ochronie mniejszości narodowych w Polsce w traktatach bilateralnych po 1989 r. Dr Ewa Pogorzała (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Szymona Szymonowica w Zamósćciu) wygłosiła referat *Prawa oświatowe mniejszości narodowych i etnicznych oraz migrantów z perspektywy praw człowieka*.

Kolejny dzień kongresu rozpoczął panel dwunasty. Dr Łukasz Potocki z Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Szymona Szymonowica w Zamościu przedstawił politykę obrony Unii Europejskiej w kontekście praw człowieka. Dr Maciej Milczanowski (Uniwersytet Rzeszowski) przybliżył problematykę podstawowych praw człowieka jako czynnika strategicznego w działaniach stabilizacyjnych na przykładzie Operacji Iracka Wolność 2003–2011. Dr Rafał Kopec (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie) wygłosił referat *Przestrzeń kosmiczna – nowe pole bitwy*. Dr Przemysław Mazur z Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie zaprezentował wystąpienie *Polacy na ścieżce dżihadu*.

W kolejnym panelu mgr Klaudia Dąbrowska z Uniwersytetu Warszawskiego próbowała odpowiedzieć na pytanie, czy procedura zmiany konstytucji RP jest gwarancją ochrony praw człowieka. Dr Mateusz Radajewski (SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny w Warszawie) wygłosił referat *Skarga nadzwyczajna jako środek ochrony praw człowieka*. Mgr Angelika Ciżyńska-Pałosz z Uniwersytetu Jagiellońskiego przedstawiła realizację obowiązku wykonywania orzeczeń ETPC przez parlamenty narodowe na przykładzie modelu polskiego i brytyjskiego. Mgr Yeva Sushko z Rady Europy wygłosiła referat *Dealing with structural human rights problems by the Committee of Ministers of the Council of Europe: new procedures and new strategies*.

W kolejnym panelu prof. Jaroslav Vencálek z Uniwersytetu w Preszowie przedstawił problematykę ideologicznego ograniczenia pluralizmu kulturowego i politycznego w kontekście globalnego ryzyka XXI w. Ideologizacji praw człowieka było poświęcone wystąpienie ks. dr. Jacka Mellera z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Kolejnym prelegentem był mgr Grzegorz Cwiękała z Małopolskiej Uczelni Państwowej im. rtm. W. Pileckiego w Oświęcimiu, który wygłosił referat *Problem prawa do przerywania ciąży w filozofii libertarian na przykładzie przemysłu Murraya N. Rothbarda*. Mgr Izabela Tomala z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie w swoim wystąpieniu przybliżyła prawa człowieka w ujęciu Giorgio Agambena. Panel zamknął referat prof. Serhii P. Rabinovycha (Narodowa Akademia Nauk Prawnych w Kijowie) *Dealing with structural human rights problems by the Committee of Ministers of the Council of Europe: new procedures and new strategies*.

Panel piętnasty otworzyło wystąpienie dr Laury Koby z Uniwersytetu Jagiellońskiego, która wygłosiła referat *Prawa człowieka i co dalej?* Prof. Vadim Zadunajsky z Ukraińskiego Uniwersytetu Katolickiego we Lwowie poruszył problem przesiedleńców wewnętrznych na Ukrainie

w latach 2017–2018. Dr Marianna Gładysz (Narodowy Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie) wygłosiła referat *Internally displaces persons in Ukraine: problems and solutions*. Ostatnim prelegentem była prof. Beata Molo (Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie), która przybliżyła kwestię praw człowieka w debacie o zmianach klimatu i polityce energetycznej Niemiec.

W panelu szesnastym dr Joanna Dobosz-Dobrowolska z Instytutu Zachodniego w Poznaniu wygłosiła referat *Human security. 25 lat rozwoju międzynarodowej ochrony humanitarnej*. Dr Dorota Rynkowska z Uniwersytetu Rzeszowskiego przeanalizowała humanitarną działalność Polskiego Czerwonego Krzyża. Kolejna prelegentka, Zuzanna Przyszlak z Uniwersytetu Jagiellońskiego, przybliżyła w swoim wystąpieniu sytuację prawną osób interseksualnych w świetle prawa międzynarodowego. Dr Klaudia Cenda-Miedzińska (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie) wygłosiła referat *Funkcjonowanie organów ochrony praw człowieka w krajach ogarniętych konfliktem zbrojnym na przykładzie Afgańskiej Niezależnej Komisji Praw Człowieka*. Prawom indywidualnym i prawom kolektywnym poświęcone było wystąpienie prof. Brunona Drweskiego z Uniwersytetu INALCO w Paryżu.

W kolejnym panelu mgr Magdalena Księżkowska (Wyższa Szkoła Prawa i Administracji w Rzeszowie) przedstawiła konstytucyjne gwarancje praw człowieka w perspektywie porównawczej Polski i Włoch. Prof. Yurii Bilousov (Khmelnitsky University of Management and Law) wygłosił referat *Enforcement proceedings effectiveness as the part of the right to a fair trial in Ukraine*. Mgr Michał Hędrzak z Uniwersytetu Śląskiego dokonał analizy zależności pomiędzy międzynarodowymi instytucjami finansowymi a prawami człowieka. Prof. Ramón Ruiz Ruiz Universidad de Jaén wygłosił referat *The parliamentary model of rights protection as an alternative to the judicial model*.

W panelu osiemnastym prof. Henryk Noga (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie) i mgr Joanna Jarczak (Akademia Ignatianum w Krakowie) wygłosili referat *Instytucja tymczasowego aresztowania jako przesłanka legalnej ingerencji w prawa człowieka*. Dr Daria Bieńkowska (Akademia Pomorska w Słupsku) poruszyła problem nadużycia władzy wobec podejrzanego. Analizę przeprowadziła na podstawie art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Dr Adrian Berski (Dubliński Uniwersytet Techniczny) wygłosił referat *The jurisdiction of the Irish Courts in the protection of the constitutional rights of a person accused of a crime*. Wystąpienie mgr. Janusza Kawy dotyczyło zaś problemu praw osób starszych. Ostatnim prelegentem był dr Mykola Sambor z Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy, który

wyłosił referat *Influence factors on the realization of the right to freedom of peaceful assembly in Ukraine: theoretical and legal aspects*.

Panel dziewiętnasty dotyczył Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Dr Adam Jakuszewicz (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy) wyłosił referat *Zwolnienie z pracy a prawo pracownika do poszanowania życia prywatnego w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka*. Wystąpienie dr. Marcina Jastrzębskiego (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy) dotyczyło równości w korzystaniu z biernego prawa wyborczego i kwestii odpowiedniej reprezentacji w systemie Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Dr Nikoloz Legashvili z Tbilisi wyłosił referat *Russia lost massive deportation cases of Georgians, before the European Court of Human Rights*. Mgr Iwona Piórkowska-Kapica z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego przeanalizowała Konwencję 108+ będącą ponadczasowym standardem ochrony danych osobowych w Radzie Europy. Na zakończenie panelu dr Taras Pashuk (Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu) wyłosił referat *European Court of Human Rights Principle of Proportionality in Property Disputes under the European Convention of Human Rights*.

W panelu dwudziestym dr Grzegorz Pawlikowski (Uniwersytet Rzeszowski) poruszył problem naruszeń praw człowieka w działalności polskiego wywiadu na przykładzie wybranych operacji oddziału „Y” Zarządu II Sztabu Generalnego Ludowego Wojska Polskiego. Kolejny prelegent, mgr Zbigniew Klima (Małopolska Uczelnia Państwowa im. rtm. W. Pileckiego w Oświęcimiu), wyłosił referat *Narodowy Dzień Pamięci Ofiar Niemieckich Nazistowskich Obozów Koncentracyjnych i Obozów Zagłady – analiza krytyczna święta państwowego*. Dr Ryszard Suduł z Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Szymona Szymonowica w Zamościu zastanawiał się, czy w Polsce odradza się nacjonalizm, ksenofobia, antysemityzm i rasizm. Mgr Piotr Zięba (Małopolska Uczelnia Państwowa im. rtm. W. Pileckiego w Oświęcimiu) przedstawił stanowisko środowisk narodowych i UPR na przełomie XX i XXI w. wobec Unii Europejskiej. Prof. Nataliya Onischenko (Narodowa Akademia Nauk Ukrainy) wyłosiła referat *Law and progressive changes in society*.

W ramach kolejnego panelu mgr Karolina Baraniak z Uniwersytetu Wrocławskiego na przykładzie la Misión de Apoyo al Proceso de Paz en Colombia przedstawiła tworzenie porozumienia w warunkach wojny domowej. Prof. Taras Hurzhii i dr Anna Hurzhii (Kijowski Narodowy Instytut Handlu i Ekonomii) wyłosili referat *Constitution law and human rights under conditions of hybrid warfare*. Mgr Adrian Drużkowski poruszył kwestię przestrzegania praw człowieka na przykładzie wybra-

nych państw byłego ZSRR: Litwy, Ukrainy, Białorusi i Turkmenistanu. Prof. Ihor Zeman i Olga Sheredko (Narodowy Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie) ogłosili referat *The conceptual idea of Hersch Lauterpacht regarding securing international legal personality*.

Na zakończenie kongresu odbyły się dwa panele studenckie. Katarzyna Cyrkun (Uniwersytet Rzeszowski) poruszyła problem aspektów prawnych samobójstwa rozpatrywanych w kontekście praw człowieka. Alec Siekierski (Uniwersytet Rzeszowski) wygłosił referat *Autonomiczne systemy uzbrojenia a międzynarodowe prawo humanitarne konfliktów zbrojnych*. Nikola Czarnota (Uniwersytet Rzeszowski) dokonała analizy ataków samobójczych w islamie w kontekście praw człowieka. Agata Ziobron z Uniwersytetu Rzeszowskiego wygłosiła referat *Problematyka obywatelstwa kandydatów na sędziów w polskim porządku prawnym i innych państw członkowskich UE w kontekście Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka*. Jacek Sułuja (Uniwersytet Rzeszowski) przedstawił obraz grup religijnych po konflikcie w Syrii. Magdalena Biernacka i Marlena Bytnar (Uniwersytet Rzeszowski) zaprezentowały referat *Handel ludźmi – niewolnictwo w XXI w.* Mateusz Ostrowski (Małopolska Uczelnia Państwowa im. rtm. W. Pileckiego w Oświęcimiu) dokonał analizy wpływu dzieł kultury na rozwój praw człowieka oraz komunikacji międzynarodowej i międzyrasowej. Halina Rogalska i Natalia Czempas (Małopolska Uczelnia Państwowa im. rtm. W. Pileckiego w Oświęcimiu) przedstawiły referat *Kwestia asymilacji kulturowej w stosunku do komunikacji międzykulturowej. Studium przypadków*. Wystąpienie Karoliny Przewoźnik z Uniwersytetu Rzeszowskiego dotyczyło łamania praw człowieka wynikającego z zagrożeń bezpieczeństwa ideologicznego. Kolejny prelegent, Marek Mierzwa z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, wygłosił referat *Prawo do świadomej zgody na zabieg medyczny w europejskim systemie ochrony praw człowieka*. Krzysztof Niewęglowski (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) przybliżył kwestie sporów osoby fizycznej z państwem. Na zakończenie paneli Małgorzata Jakubas (Uniwersytet Rzeszowski) przedstawiła swoje refleksje na temat granicy wolności wypowiedzi w mediach społecznościowych.